Strategi

Program

Plan

Policy

• **Riktlinjer**

Regler

Borås Stads

Riktlinjer för uppföljning av privata utförare av kommunal verksamhet

Borås Stads styrdokument

Aktiverande

STRATEGI – avgörande vägval för att nå målen för Borås
PROGRAM – verksamheter och metoder i riktning mot målen
PLAN – aktiviteter, tidsram och ansvar

Normerande

POLICY – Borås Stads hållning
RIKTLINJER – rekommenderade sätt att agera
REGLER – absoluta gränser och ska-krav

Fastställt av: Kommunfullmäktige
Datum: 2022-04-28
Dnr: KS 2021-00641
För revidering ansvarar: Kommunstyrelsen
Gäller för Nämnder och bolag som upphandlar privata utförare
Gäller till och med: 2026

Kommuner får enligt Kommunallagen (2017:725) överlämna en kommunal angelägenhet till privata utförare. I dessa riktlinjer anges rekommenderade sätt för hur kommunen ska uppfylla sitt ansvar för kontroll och uppföljning av privata utförare när ett sådant beslut är taget. Nämnderna ska dock inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Genom uppsiktsplikten ska Kommunstyrelsen se till att nämnderna verkställer fullmäktiges beslut. Invånarna ska förvänta sig en god kvalitet oaktat utförare, vilket kräver insyn genom kontroll. Dessa riktlinjer omfattar verksamhet där Borås Stad är huvudman inom t ex områdena vård och omsorg, kultur och fritid, gator och parker, fastighetsförvaltning och infrastruktur. Riktlinjerna gäller också de kommunala bolagen. Fristående förskolor och skolor är sina egna huvudmän och omfattas därför inte av riktlinjerna.

Privata utförare

Med privat utförare avses juridisk person eller enskild individ som utför en kommunal verksamhet, det vill säga aktiebolag, stiftelse, enskild firma, idéburen organisation eller annan som upphandlats för att på uppdrag av en kommun utföra en tjänst eller sköta en verksamhet. Med privat verksamhet avses inte ett hel- eller delägt kommunalt bolag. Med privat utförare avses inte heller stiftelse, som kommunen bildat ensam eller tillsammans med någon annan, eller förening där kommunen bestämmer tillsammans med någon annan. Formellt överlämnas oftast verksamheten efter en offentlig upphandling genomförts, främst enligt lagen om offentlig upphandling (LOU), eller lagen om valfrihetssystem (LOV). Kommunen är huvudman för en verksamhet både när verksamheten bedrivs av en upphandlad entreprenör och i ett valfrihetssystem.

Borås Stads ansvar

På samma sätt som kommunen är ansvarig gentemot invånarna för verksamhet som bedrivs i egen regi är den ansvarig för sådana angelägenheter som överlämnats till privata utförare. Detta innebär att det ska vara möjligt kontrollera och följa upp verksamheter oavsett om de bedrivs offentligt eller privat. Borås Stad måste därför i avtalet tillförsäkra sig information som gör det möjligt att ge allmänheten insyn i den verksamhet som lämnats över. Det ska inte vara frågan om någon utökad byråkrati.

Nämnders och styrelsers ansvar

Varje nämnd och styrelse ansvarar för att säkerställa att alla privata utförare, inom nämndens och styrelsens ansvarsområde bedriver verksamhet i enlighet med gällande lagar, förordningar och föreskrifter, så att de följer de styrande dokument som gäller generellt för hela Borås Stad och/eller för respektive nämnd och styrelse så att kommunens mål kan uppfyllas.

Uppföljning och kravställning

Uppföljningen av utförd verksamhet kan ha olika utgångspunkter beroende på vad det är för verksamhet som bedrivs. Uppföljningen behöver därför anpassas till den specifika verksamheten. Detta innebär att nämnderna och styrelserna måste ta ställning till vilken/vilka typer av uppföljning som ska användas, liksom frekvens och omfattning. I de fall där uppföljning och tillsyn är reglerat i lag styr detta vilka typer av uppföljning som är möjliga att göra, i övrigt får man följa förfrågningsunderlaget.

Avtal och förfrågningsunderlag ska utformas på så sätt att verksamheten hos de privata utförarna kvalitetsmässigt bedrivs i enlighet med kommunens krav. Kraven ska vara tydliga och relevanta. Det ska tydligt framgå hur samverkan mellan beställaren och utföraren ska genomföras och hur brister i verksamheten ska hanteras. Borås Stads möjligheter att besluta om sanktioner

eller att häva ett avtal ska regleras i avtalet. I avtalen ska också ställas krav på att utföraren ska medverka vid uppföljningen, t ex genom möten, anordnade besök och lämna statistik och verksamhetsmått till nämnden eller styrelsen eller delta i brukarenkäter. Utföraren ska också åläggas att, i förekommande fall, lämna nödvändiga statistikuppgifter till nationella register.

Uppföljning och kontroll av utförare ska göras på ett strukturerat och systematiskt sätt. Uppföljningen ska syfta till att säkra leverans enligt avtal, säkra måluppfyllelse, kontroll för att förutse och upptäcka avvikelser och oegentligheter, underlag för utvecklingsarbete och möjliggöra allmänhetens insyn.

Nämnderna ska årligen redovisa till Kommunstyrelsen hur arbetet med uppföljning och insyn har bedrivits och resultaten av dessa.

Allmänhetens rätt till insyn

Varje nämnd ska i avtal med utförare tillförsäkra sig information som gör det möjligt att ge allmänheten insyn i den verksamhet som lämnats över till utförare. På samma grunder ska även de kommunala bolagen ge allmänheten insyn i verksamhet som de överlämnar till privata utförare. Syftet är att informationen ska göra det möjligt för allmänheten att få insyn i hur uppdraget utförs. Utförare ska kunna lämna information när kommunen begär det.

Uppgiftsskyldigheten omfattar uppgifter som är reglerat i avtal, men den omfattar inte utlämnande som skulle strida mot lag eller annan författning.

Den information som utföraren lämnar till Borås Stad ska inte anses utgöra företagshemligheter enligt lag (1990:409) om skydd för företagshemligheter. Varje nämnd och styrelse ansvarar för att på lämpligt sätt informera allmänheten om rätten till insyn och vilken information allmänheten kan ta del av i förhållande till nämndens eller styrelsens utförare.

BORÅS
STAD

Postadress 501 80 Borås **Besöksadress** Stadshuset, Kungsgatan 55
Telefon 033-35 70 00 **e-post** boras.stad@boras.se **Webbplats** boras.se